

VRIJ

BRIEF

LEVEN - VRIJHEID - EIGENDOM

ABSOLUTE RECHTEN VAN HET INDIVIDU

** Z O M E R 1984 **

Het (weer)klimaat is tot nu toe dit jaar nog niet erg aantrekkelijk. Van het politieke klimaat kunnen we eigenlijk wel hetzelfde zeggen.

In Europa heeft een deel van de bevolking weer eens gestemd voor een nieuw Europees Parlement. Op dat moment hing het voortbestaan van de E.E.G. nog aan een zijden draadje, omdat Engeland beslist wat meer van zijn betalingen wilde terugzien. Dit hebben de politici ondertussen geregeld door de B.T.W. bijdrage te verhogen. Over enige tijd merken we dat wel weer aan de prijzen.

Deze verkiezingen waren voor een aantal libertariërs aanleiding om eens over het stemmen na te denken. Wij vragen graag Uw mening over het betreffende artikel in deze Vrijbrief.

Uw mening horen wij trouwens graag over alle artikels. Immers door het uitwisselen van gegevens kunnen we steeds beter tot de juiste feiten komen. En daardoor dan weer tot een beter beleid.

Onze "overheden" gaan door met steeds meer betuttelen en regelen. Zie de artikels over vestigingsbeleid van medicijnen en over onze wereld.

Dit wil niet zeggen dat wij elke regel afwijzen. Dit kunt U lezen in onder ander artikels over eigendom, vermijding 1984, rule of law, oorsprong van de Staat.

Wij vragen Uw aandacht en medewerking voor de

- Promotie Vrijbrief
- Libertarische Onderscheiding
- Prijsvraag.

Verder informeren we U nog over een aantal andere zaken waarvan het meest trieste wel is de terechtstelling van Lukianoff.

We voelen onze onmacht, maar toch blijven we doorgaan en we durven ook Uw steun te vragen bij het werken aan een betere, vrije, vreedzame wereld.

* * * * *

De VRIJBRIEF geeft U een antwoord op onderstaande vragen door U regelmatig te informeren over **Libertarisme/Objectivisme** en gelijksoortige levensbeschouwingen.

U krijgt informatie over mogelijke tegenmaatregelen, over libertarische acties, publicaties en gebeurtenissen in binnen- en buitenland.

Het LIBERTARISME is een wereldbeweging die werkt aan de bouw van een vrije wereld waarin vrede is; een wereld waarin de betrekkingen tussen alle mensen tolerant en vrijwillig zijn, zonder geweld of dreiging met geweld en met respect voor elkaars eigendom; met een economisch systeem gebaseerd op vrijwillige overeenkomsten.

Leden en samenwerkende organisaties streven dit doel na door onafhankelijke acties, waarvoor ieder zijn eigen vrij gekozen strategie volgt.

Door het verstrekken van informatie over gebeurtenissen in de libertarische beweging draagt de VRIJBRIEF bij aan een groter rendement en coördinatie van deze acties.

Wij bieden U een FORUM waar U Uw eigen libertarische visie kunt verkondigen en waar U antwoord kunt geven op de mening van anderen. (Artikelen zijn voor verantwoording van de schrijver)

Via de VRIJBRIEF hebt U een band met gelijkgezinde personen in de Benelux (en daarbuiten), die allen streven naar een betere wereld met **Vrijheid, Rechtvaardigheid** en **Vrede.**

Waarom verliest U steeds meer Uw vrijheid?
Waarom wordt U steeds meer afhankelijk van de overheid?

HOE VERMIJDEN WE "1984" ?

Samenvatting van de toespraak van Prof. Boudewijn Bouckaert, gehouden op de Trefpunt bijeenkomst te Rotterdam op 7 april jl.

Gedachten omtrent een libertarische strategie.

Bij een vergelijking van het ideeëngoed van libertariërs en socialisten springt de volgende asymetrie onmiddellijk in het oog: libertariërs zijn groots qua filosofie en analyse, maar zwak inzake strategie. De socialisten hebben een vage filosofie, gebaseerd op verouderde analyses, maar beschikken over een uitgewerkt strategisch arsenaal. Deze asymetrie leek mij een goed aanknopingspunt te zijn om enige bedenkingen omtrent libertarische strategie te ontwikkelen en aldus wat denk materiaal te leveren voor het antwoord op de vraag: "Hoe vermijden we "1984" ?".

Een goede strategie kan slechts ontwikkeld worden vanuit een diagnose van de socialiseringstendenzen in onze samenleving. Schematisch biedt de libertarische literatuur drie complementaire factoren van socialisering:

1. De afwezigheid van constitutionele remmen op het staatsoptreden in onze democratiën. Ook wanneer een meerderheid van de bevolking gunstig staat t.o.v. de vrije markteconomie zullen zich hierdoor socialiserende tendenzen ontwikkelen. Via drukkinggroepen, lobbys, politieke partijen, geleid door "politieke ondernemers" trachten velen zich in zekere mate vrij te stellen van het marktrisico door dit af te wentelen op anderen. Iedereen leeft in de verwachting dat hij zich van zijn risico zal kunnen bevrijden, terwijl de anderen hun risico's en het zijne zullen blijven dragen. Dit belangenspel leidt naar de ondermijning van de markteconomie en naar de uiteindelijke collectieve verarming.
2. Het bestaan van sociaal-psychologische vluchtreacties voor zelfverantwoordelijkheid en zelfontplooiing. De min of meer individualistische ondertoon in de westerse cultuur sinds de Renaissance heeft aanleiding gegeven tot de ontwikkeling van het anti-individu en de massamens. Deze massamens droomt van een samenleving waarin leiders voor hun de belangrijke levenskeuzen bepalen en waarin alle risico's van het leven worden opgevangen door een sociaal protectoriaat. Deze reserve van massamensen vormt het potentieel van politieke machtswellustelingen die streven naar een of andere vorm van totalitaire heerschappij.

3. De verambtelijking van het ideologisch ondernemerschap.

In samenlevingen waarin nog een dialogische vrijheid bestaat, is er een grote vraag naar coherente maatschappijbeelden en waarden-systemen. In onze gesocialiseerde democratiën wordt deze vraag grotendeel vervuld door opiniemakers die belang hebben bij het voortbestaan van de staat. De opinievorming is dus overwegend "staatsvriendelijk".

"... KAN HET BESEF GROEIEN DAT ZIJ VAN DE STAAT NIETS MEER TE VERWACHTEN HEBBEN."

De samenwerking van deze drie factoren lijkt de socialisering een aureool van "onstopbaarheid" te bezorgen. Toch zijn er hoopvolle tekenen. Het mechanisme van afwenteling van de marktrisicos loopt op zijn einde. De markteconomie is reeds zwaar gecompromiteerd dat een verdere afwenteling van risico's onmiddellijk aan de gangmakers van deze afwenteling wordt aangerekend. Voornamelijk bij de jongere generaties kan het besef groeien dat zij van de staat niets meer te verwachten hebben. Daarom lijkt het ogenblik gekomen om praktisch haalbare liberaliserende ingrepen te ontwikkelen waarrond brede volkscoalities kunnen ontwikkeld worden. (v.b.: T-zones, uitstervingsformules SZ, contractuele arbeidsverdeling, ...).

"... EIGENLIEFDE ALS ABSOLUTE VOORWAARDE TOT LIEFDE VOOR ANDEREN EN STREVEN NAAR GELUK."

Het verstaatste ideologische ondernemerschap wordt eveneens bedreigd. Het verstaatste onderwijs is in crisis, het omroepmonopolie wordt bedreigd, nieuwe communicatietechnieken ontstaan. Daarom moet werk gemaakt worden van initiatieven zoals studiecentra, alternatieve scholen, libertarische video-tapes, ... De mentaliteit van het anti-individu kan gecounterd worden door de verspreiding van een moraal en psychologie van eigenliefde als absolute voorwaarde tot liefde voor anderen en streven naar geluk. Op dit vlak dienen de libertariërs nog een lange weg af te leggen.

EIGENDOM IS GEEN EEUWIGDUREND RECHT.

dr. Frank van Dun.

Frank van Dun gooid op de recente Trefpuntbijeenkomst inderdaad de bekende knuppel in het hoenderhok. Velen waren het toen niet met hem eens. Hierbij licht hij nog eens zijn stelling toe op de haarscherpe en duidelijke wijze die wij van hem gewend zijn. Wij zijn benieuwd naar Uw eventuele reacties en zelfs nieuwsgierig of U een antwoord weet op de vraag die Frank van Dun in de laatste regels van zijn artikel stelt.

Redaktie.

Ik kan niet zeggen dat ik totaal verrast was door de ongelovige reacties waarmee mijn stelling, dat eigendom geen eeuwigdurend recht is, door de deelnemers aan de Trefpunt ontmoeting van 7 april te Rotterdam onthaald werd. Het is nu eenmaal zo dat onze dagdagelijkse conceptie van het eigendomsrecht stamt uit het 19e eeuwse privaatrecht, waarin die eeuwige duur als regel gold - zij het dan met vele uitzonderingen. Ik geloof echter dat het 19e eeuwse privaatrecht geen autoriteit kan zijn tegen argumenten die gefundeerd zijn in de filosofie van de individuele zelfbeschikking. Daarom wil ik hier nogmaals proberen duidelijk te maken waarom ik geen eeuwigdurend eigendomsrecht kan aanvaarden.

In het 19e eeuwse privaatrecht werd het eigendomsrecht gedefiniëerd als: "Het recht op de meest absolute wijze over iets te beschikken, binnen de perken van de wetten en de reglementen." De contradictie van deze definitie springt onmiddellijk in het oog. Het ligt dan ook voor de hand ze te willen oplossen door de beperkingen van de wetten en reglementen als strijdig met het eigendomsrecht te bestempelen.

Tot daar is alles in orde. Maar wat men dan overhoudt is niet het eigendomsrecht zoals de libertariërs het verdedigen. Het libertarische eigendomsrecht is niet het recht op de meest absolute wijze over iets te beschikken. Het is beperkt - maar niet door wetten en reglementen, wel door het recht zelf, door de rechten van anderen. En het is ook beperkt in die zin dat het alleen maar kan bestaan zolang de grondslag ervoor aanwezig is. Voor libertariërs is het eigendomsrecht immers geen "juridische fictie", maar een recht gegrond in de natuur van de mens zelf.

De meeste libertariërs zullen het erover eens zijn dat men het eigendomsrecht in eerste instantie moet verwerven door arbeid of effectief gebruik - de eerste gebruiker van een zaak is de eerste rechtmatige eigenaar van de zaak. Maar die grondslag wordt overboord gezet als men dan zegt dat wie eens een zaak door arbeid verworven heeft

daarna niets meer behoeft te doen om zijn eigendom te behouden. Dit is echter absurd, wie zijn eigendom in de steek laat of verlaat, verliest door die daad ook het beschikkingsrecht over de zaak. Die wordt opnieuw beschikbaar voor een oorspronkelijke toe-eigening.

" IS HET EIGENDOMSRECHT EEN RECHT
GEGROND IN DE NATUUR VAN DE MENS
ZELF. "

Dit principe wordt trouwens algemeen aanvaard in het zeerecht: wie een verlaten schip bergt verwerft het schip in eigendom. De vorige eigenaar moet niet komen opdraven met de bewering dat hij het schip alleen maar tijdelijk heeft achtergelaten, en dat hij het best terug wil hebben, nu het veilig en wel in de haven ligt - en dat de bergingsmaatschappij wat blij mag zijn dat hij geen vervolging wegens diefstal zal instellen.

" NIET ALLEEN WOORDEN, OOK HANDELINGEN
HEBBEN EEN PUBLIEKE
BETEKENIS. "

Ook kan hij zich niet beroepen op het feit dat hij niet met even zoveel woorden, in aanwezigheid van beëdigde getuigen, of in een officiële akte, afstand van het schip gedaan heeft. Niet alleen woorden, ook handelingen hebben een publieke betekenis: de publieke betekenis van zijn daad - het achterlaten van het schip - is dat hij er afstand van doet. Dat is het enige wat de bergingsmaatschappij moet bewijzen: dat zij een verlaten schip heeft geborgen. Zij moet niet bewijzen dat de vorige eigenaar niet een andere betekenis aan zijn daad gaf. Eisen dat zij dat wel zou doen is absurd. Want dan zou ik ook kunnen beweren dat mijn woorden niet de normale publieke betekenis hebben, maar een privé-betekenis die ik alleen ken en die ik op elk willekeurig moment kan kenbaar maken als het mij past: "Het is waar dat ik toen 'ja' heb gezegd, maar als U gelooft dat ik toen 'ja' bedoelde, dan hebt U het verkeerd voor: ik bedoelde nl. 'nee' ".
(vervolg op pag. 4)

(vervolg van pag. 3)

Men kan geen rechtsorde bouwen op een basis waarin niets mag verondersteld worden te zijn wat het lijkt te zijn.

Ander voorbeeld: weinigen zullen beweren dat de nomadische Indianen-stammen wanneer ze zich in een bepaald gebied vestigen om er te jagen en voedsel te verzamelen geen eigendomsrecht hebben op dat gebied; maar wie zal beweren dat dat recht, eens gevestigd, tot in de eeuwigheid blijft bestaan, nadat die stammen eruit weggetrokken zijn? En wie zal zeggen dat daaraan ook maar iets te veranderen valt, als blijkt dat die stammen niet de bedoeling hadden nooit naar die jachtgronden terug te keren? De kolonisatie van Amerika heeft genoeg onrecht opgeleverd - moeten we ook nog gaan geloven dat ze principiëel onrechtmatig was omdat alle vruchtbare gebieden ooit wel eens tot vestigingsplaats van een of andere familie of stam hebben gediend, en omdat de kolonisten nooit de moeite hebben gedaan te bewijzen dat die Indianen in uitdrukkelijke bewoordingen afstand hebben gedaan van hun recht?

De idee dat er een eeuwigdurend eigendomsrecht is doet ons anderzijds een zeer goedkope manier aan de hand om de staat en het fiscale stelsel te rechtvaardigen. Stel dat ik met mijn krijgersbende een landbouwgebied binnenva en alle oorspronkelijke bewoners dood. Ik heb geen recht op dat gebied; niemand heeft recht op dat gebied - de enige rechtmatige eigenaars zijn dood. Maar mijn kinderen en die van mijn krijgers nemen het gehele gebied in bezit. Zij hebben geen agressie gepleegd: zij volgen alleen maar in ons spoor en werken een tijdje op iedere boerderij waarvan wij de bewoners hebben uitgemoord. Op het einde van de campagne vestigen zij zich in enkele van de beste boerderijen en laten de rest van het gebied onbewerkt. Later verschijnen er nieuwe immigranten in het gebied. Volgens de theorie van het eeuwigdurend eigendomsrecht kunnen deze geen eigendomsrecht vestigen. Als ze al geduld worden door onze nazaten, dan alleen op voorwaarde dat zij en al hun opvolgers tot in de eeuwigheid "rente" betalen aan de "rechtmatige" eigenaars.

En laat ze niet klagen over belastingen - ze betalen gewoon "huur" voor het gebruik van het territorium! En als nog later onze nazaten besluiten het gebied te consolideren en over te dragen aan een rechtspersoon, die zij "de Staat" noemen, dan moeten de voorstanders van het eeuwigdurend eigendomsrecht deemoedig erkennen dat de staat de "rechtmatige" eigenaar van alle gronden is,

en dat er geen enkel principiëel bezwaar is tegen belastingen - heeft de eigenaar niet het recht op de huurgelden?

Is het in de geschiedenis anders verlopen? Stel dat het anders verlopen is: wie kan nu nog bewijzen welk stuk grond van zijn voorouders is weggeroofd? Wie kan bewijzen dat, als dit stuk grond van zijn voorouders is weggeroofd, zij het aan hem zouden hebben nagelaten? Wie kan nu nog bewijzen dat hij afstamt, niet van de oorspronkelijke rovers, maar van de oorspronkelijke slachtoffers? Wel: er zijn nog adellijke families die kunnen bewijzen, zwart op wit, dat zij de gronden in bezit hadden die bij de verschillende bloedige en onbloedige politieke revoluties in handen van de staat zijn gekomen - terwijl niemand een oudere titel kan laten gelden. Zijn de libertariërs dan logisch verplicht het grondbezit van het Ancien Régime te herstellen?

" MEN VERLIEST HET BESCHIKKINGSRECHT OVER EEN ZAAK WANNEER MEN DIE VERLAAT."

Natuurlijk niet: deze hele constructie zakt in mekaar wanneer we ons er rekenschap van geven dat de oorspronkelijke roofbenden noch hun kinderen enig eeuwigdurend recht hebben gevestigd op elke plaats waar ze ook maar eventjes verbleven en gewerkt hebben. Het "eeuwigdurend eigendomsrecht" is een wettelijke fictie, geen recht dat wortelt in de natuur van de mens.

Men verliest het beschikkingsrecht over een zaak wanneer men die verlaat - of men die verlating nu omkleedt met plechtige bewoordingen en op duurzaam perkament geschreven akten, of niet. De verlating is een feitenkwesitie, waarvan het bewijs met alle rechtmatige middelen mag geleverd worden. Het is geen formalistisch ritueel. Trouwens de plechtigste verklaring en de meest duurzame akte verliest alle bewijskracht als blijkt dat ze onder dwang of bedrog is tot stand gekomen.

Omgekeerd: de afwezigheid van enige uitdrukkelijke verklaring of akte is geen afdoend tegenbewijs als uit andere feiten en handelingen zou blijken dat er wel degelijk verlating is geweest. Natuurlijk is het zo dat bij verlating, zoals bij alle bewijskwesities, moeilijke en zwaarwichtige interpretatieproblemen rijzen: welke handelingen betekenen dat men een goed verlaat? Hoelang moet iets ongebruikt blijven voor het vermoeden rijst dat het verlaten is, en hoelang voor dat vermoeden als bevestigd moet beschouwd worden?

(vervolg op pag. 6)

STEM NIET!

Dit was de titel van een advertentie die een aantal "Voluntariërs" had willen plaatsen vlak voor de jongste verkiezingen voor het Europees Parlement.

De advertentie is niet geplaatst vanwege de grote kosten en de korte voorbereidingstijd die nog beschikbaar was.

Wat is de gedachtengang die achter het "niet stemmen" zit? De Voluntariërs zijn libertariërs die stellen dat we de vrijheid weer moeten verkrijgen door niet-politieke acties. Elke politieke actie is er op uit om macht over andere personen uit te oefenen. En dat lukt als je maar op de een of andere manier 51% van de stemmen weet te krijgen. De minderheid wordt dan gedwongen zich er bij neer te leggen.

"STEMMEN BETEKENT DAT JE HET POLITIEKE SYSTEEM GOEDKEURT"

Als iemand dus meedoet aan dat politieke spel, bij voorbeeld door te gaan stemmen, dan bewijst hij daarmee dat hij het systeem goedkeurt. Daardoor speelt hij de politici in de kaart en hij maakt de macht van de staat alleen maar groter.

Bovendien maakt hij zichzelf mede verantwoordelijk voor de politiek. Hij heeft immers gestemd! Hij heeft er voor gekozen! Eén van de stellingen van de Voluntariërs is: als maar steeds minder mensen gaan stemmen dan zal duidelijk blijken dat de meerderheid van de bevolking het niet eens is met al dat politiek gekonkel, geldverspillen, betutteling, enz. En dan kunnen we echt gaan werken aan de vermindering van de macht van de overheid.

Deze redenering is niet nieuw. Reeds de bekende Pythagoras trachtte de oude grieken op te wekken om "van de bonen af te blijven". De grieken stemden toen door een boon in een bepaald bakje te leggen.

Niet alle libertariërs zijn het met bovenstaande redenering eens. Er zijn zeer veel libertariërs die vinden dat je een verandering in ons politieke stelsel moet verkrijgen door het stelsel van binnen uit te beïnvloeden.

Dit kan door in bestaande partijen libertarische principes te verkondigen waardoor dan zo'n partij veel meer de individuele vrijheid gaat nastreven. Of door het oprichten van een nieuwe, volledig libertarische partij en er voor zorgen dat die invloed in de regering krijgt. Een invloed die dan alleen maar

gebruikt zal worden om de macht en invloed van de overheid te verminderen.

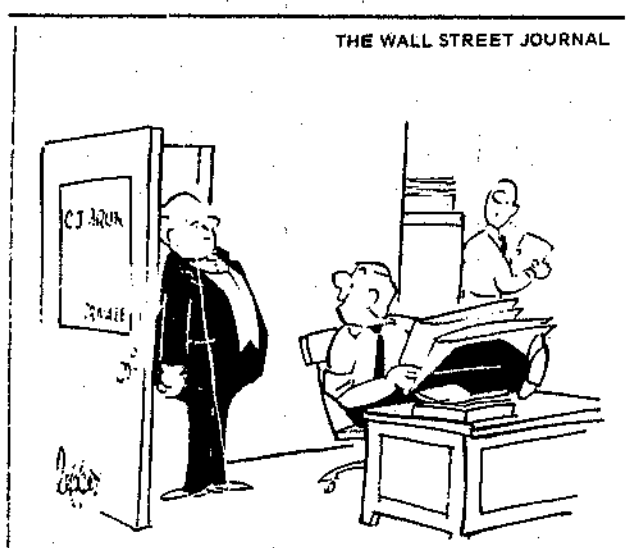
Deze laatste methodiek wordt vooral toegepast door de LP, de "Libertarian Party" in de Verenigde Staten. Eén van de meest aangevoerde argumenten voor deze methodiek is dat we nu eenmaal in een maatschappij leven waarin bepaalde regels gelden. Deze regels worden zelfs met macht en geweld aan de burgers opgedrongen. Wil je daarin iets veranderen, dan kan dat alleen door het spel volgens de geldende regels mee te spelen.

"HET SPEL VOLGENS DE GELDENDE REGELS MEE SPELEN"

Het Libertarisch Centrum, en de Vrijbrief, willen ruimte creëren voor beide standpunten. Alle libertariërs hebben immers hetzelfde doel. Allemaal willen we een maatschappij waarin het individu weer vrij wordt van geweld en dwang van andere mensen.

Door een discussie over dit belangrijk onderwerp hopen wij het inzicht van ons allemaal te verdiepen. We kunnen daardoor zelf beter bepalen langs welke weg wij persoonlijk aan die grotere vrijheid willen werken; en misschien komt er nog eens uit wat nu echt objectief rationeel de ene beste weg is.

Mogen wij Uw mening over beide of één van bovenstaande redeneringen vernemen?

"Het is OK, meneer. De helft van ieders dag wordt besteed aan het werken voor de overheid, en dit is die helft."

VESTIGINGS "BELEID" VOOR MEDICI : EEN A-SOCIALE WETGEVING VANUIT HET FASCISTOÏDE PRINCIPE.

L.P.A.M. Smeulders.

Het fascisme laat het eigendomsrecht in handen van particulieren - hier: medici -, maar draagt het beheer over dit bezit - hier: de vestiging, de behandeling en de kostenvergoeding voor die behandeling - over aan de regering.

Het fascistoïde principe, dat de meerderheid met een minderheid mag doen wat ze wil, gaat twee maal op.

Ten eerste vormen de medici een heel kleine groep van onze bevolking, ten tweede vormt de groep pas-afgestudeerden, welke nu een vestiging geweigerd wordt, weer een heel klein groepje van de medici, die reeds gevestigd zijn en nu zogenaamd economisch beschermd worden.

Als we beseffen, dat het algemeen accepteren van het idee van een verzorgingsstaat altijd samen gaat met het opkomen van een totalitaire staat, dan hoeven we ons er niet over te verwonderen. Immers de totalitaire staat en de verzorgingsstaat hebben het socialisme in hun vaandel staan. Alleen bij gaan ze op hun manier uit van een allesvermogen leiding van super-mensen. Als we op onze ervaring mogen afgaan dan betekent dat tenslotte: super-mensen onder leiding van een super-meester.

In de oorlogsjaren '40-'45 is het Nederlandse volk met 550 Nationaal-Socialistische-Besluiten opgezaald. Na de oorlog waren 150 besluiten niet meer van toepassing en 50 besluiten, die tegen Joden en Zigeuners, werden afgeschaft. Wat socialisten voor de oorlog niet gelukt was, lukte na de oorlog. Toen werden 350 besluiten door omhooggeduwde super-mensen tot Wet verheven, waaronder het ziekenfondsbesluit in 1947 (kabinet Drees) in 1964 (kabinet Cals). Voorwaar een totalitaire erfenis voor Duitslands vijanden, door onze eigen elite binnengehaald.

Omdat met dit beleid de KOSTEN wel uit de hand moesten lopen, en nu het ziekenfonds zo'n slordige zeven miljard gulden schuld heeft, moet er wel een vestigingsbeleid, een wet op de medische verrichtingen en een wet op de medische tarieven komen.

De gevolgen hiervan zullen zijn, dat het aantal practiserende medici vrijwel constant gehouden wordt, dat moeilijke - dus duurder - verrichtingen sterk zullen verminderen, en dat de makkelijke verrichtingen, die nog toegestaan zijn, explosief zullen stijgen.

Dus als het niet kan, zoals het moet dan moet het maar zoals het kan. Of beter een patiënt tevreden gehouden dan te genezen. Zo zijn zinloosheid en het nivelleren naar beneden standaard geworden.

Dit heeft kunnen gebeuren, omdat de elite een cultus om de "zwakkere" gebreed heeft, "en wel zo dat .." wij vinden dat het "onfatsoenlijk" is om in "onze cultuur" niet met woorden voor "de zwakkere" op te komen.

Deze fraude uit politiek groepsbelang wordt heden ten dage normaal gevonden en aanvaard.

Voor hen die hier niet aan mee wensen te werken, zijn maar weinig mogelijkheden over. Wel kunnen kosten van personeel maximaal teruggedrongen worden onder het motto: "Den Haag verzamelt werklozen en bureaucraten". Eveneens de kosten van verzekeringen onder het motto: "In de jaren negentig is Uw gulden nog maar een dubbeltje waard". En dan onopvallend als eigen baas gewoon je eigen gang gaan.

(vervolg van pag. 4) (EIGENDOM.....)

Hier kan men niet zonder verwijzing naar de zeden en gebruiken, naar de effectief geldende conventies en wat Hayek "het gegroeid recht" noemt - maar die dingen zijn even onmisbaar wanneer het gaat om de interpretatie van gesproken of geschreven woorden, teksten, formules en documenten.

" MOET DE VINDER DE EIGENAAR
ZOEKEN, OF ... "

Tot slot nog dit: wanneer U iets vindt, hebt U dan pas het recht het als het Uwe te beschouwen nadat U hebt onderzocht of het niet toevallig aan een van de 4 miljard andere mensen toebehoort? Of bent U van oordeel dat het de eigenaar is die er maar voor moet zorgen dat aan zijn titels de nodige publiciteit wordt gegeven? Moet de vinder de eigenaar zoeken, of moet de eigenaar ervoor zorgen dat de vinder weet tot wie hij zich moet richten?

TOWARD THE RULE OF LAW

Van onze speciale verslaggever ter plaatse.

Een eigenaardig motto voor een libertarische conventie (die van de Libertarian Party of Canada) in Petersborough, Ontario, van 18 tot 21 mei 1984, een stadje zowat 200 km oostelijk van Toronto, de stad van Sally en John HAYES.

Een tachtigtal 'volle' deelnemers en naar schatting een 40 tot 60 tal 'deeltijdse'. Met het motto wordt bedoeld dat een objectieve wet de samenleving dient te regelen en niet de grillen van mensen, politici e.d. Ook dat iedereen gelijk dient te zijn voor de wet, inbegrepen overheid, regering, enz.

Wat het kader betreft lijkt de Brusselse Conventie van 1983 inspiratie te geven. Ook hier was het te doen op een campus, OTONABEE College, en logeren de deelnemers in studentenkamers. Aan te stippen dat dit ook het geval zal zijn voor de Libertarian International Convention die plaats zal vinden in Londen, augustus '84.

Veel L.I.-gezichten trouwens in Petersborough. Vince Miller, Bruce Evoy, John en Sally Hayes. Natuurlijk Jim Turney, en bij de sprekers Peter Breggin, Robert Poole, onze wereldwijd bekende Michael van Notten, en de al even bekende Camille Castorina. Michiel van Notten's speech over ... ja, U hebt het geraden, de Europese Vrijhandelszones, maakte veel indruk en verschillende Canadese toehoorders plannen al soortgelijke initiatieven in Canada. Camille Castorina vertelde over haar bootcruise - met-universitair-onderwijs-aan-boord, onder de auspiciën van de Universiteit van Petersborough en gefinancierd door een Chinees-Amerikaans zakenman.

"...DAT EEN OBJECTIEVE WET DE SAMENLEVING DIENT TE REGELEN..."

Zij had twee Rood-Chinese studenten aan boord, die voor het eerst hun land uit kwamen. En, aldus Camille Castorina, raad eens welk het eerste economische boek was dat ze in handen kregen? Ludwig von Mises natuurlijk.

Ze vertelde ook van Hong Kong, waar ze verschillende dagen aan wal bleven, en vooral van haar bezoek aan de Rood-Chinese stad Kanton en aan de Universiteit aldaar. Ze heeft haar Chinese collega Professor in economie, gefotografeerd met het boekje *The Mainspring of Human Progress*, van Beaver,

in zijn handen. Alle studenten krijgen er Engels onderricht en spraken piekfijn die taal. In de stad zie je reclame van Coca-Cola. De meesten lopen in T-shirts en Blue Jeans rond, onofficiële import van ... Hong Kong. Camille Castorina verzekert dat van alle oostbloklanden Rood-China op dit ogenblik de minst repressieve overheid kent, en van alle Chinese steden is Kanton het beste af; dit wegens de nabijheid van Hong Kong.

"...ALLEEN MAAR LEGE BOEKEN-
PLANKEN TE ZIEN."

Wie iets wil doen kan boekjes opsturen naar het volgende adres: SUN YAT SEN University - Department of Economics - GWANGZHOU - (CANTON) - People Republic of China - (geen namen vermelden), ze verzekert dat dit terecht komt en dankbaar wordt aanvaard. Niet in het minste omdat ze bijna helemaal geen boeken hebben, sinds de z.g. culturele revolutie.

En inderdaad, op alle foto's waren alleen maar lege boekenplanken te zien. Haar reis bracht haar ook in Zuid-Afrika, waar ze Leon Louw bezocht, de bezieler van de bekende Free Market Foundation.

Leon Louw heeft een Grondwet geschreven, voor een nieuw homeland aldaar, CISKEI. Een grondwet - houd je vast - die officieel is aanvaard! Maar daarna was er een duistere historie van de eerste minister die betrappt werd in bed met zijn blanke meid of iets dergelijks, helemaal duidelijk is het niet, maar dit voorval schijnt op een of andere manier niet alleen de regering maar zelfs de grondwet in gevaar te brengen. Leon Louw heeft beloofd dat hij naar Londen zal komen in augustus, dus dan vernemen we wellicht meer hierover.

Een veel opgemerkte spreker was George PLUMLEY, uitgever van de nieuwsbrief THE LOOKING GLASS, uitgave die hij echter pas geleden heeft stopgezet. Een interessante jongeman waar we waarschijnlijk nog wel van zullen horen. En al even interessant was SALLY PIPES, Assistent-Director van het Economische FRASER-INSTITUTE, ze vertelde dat ze een 'kleine' organisatie zijn met 'slechts' 9 mensen!

Wel, volgens onze maatstaven ligt dat zeker anders! De lijst van hun realisaties is indrukwekkend. Binnenkort openen ze een kantoor in Toronto en hopen ook er een te kunnen openen in Montreal.

(vervolg op pag. 8)

OORSPRONG EN WEZEN VAN DE STAAT VOLGENS FRANZ OPPENHEIMER.

.....

Bron : Franz Oppenheimer, Der Staat.

Gilbert de Bruycker.

De geschiedenis van het woord "staat" verklaart op volkomen wijze wat de sociologische inhoud van de staat is. In de renaissance betekende het de door middel van geweld tot heerschappij gekomen vorst met zijn handlangers: de heersers en hun partij heetten: *lo stato*, deze naam betekende langzamerhand het gebied waarover ze heersten.

De staat is in wezen dus een maatschappelijke orde, die door een overwinnende groep aan een overwonnen groep mensen is opgedrongen, doel van deze heerschappij was de economische uitbuiting van de overwonnenen door de overwinnaars.

Dit leidt ons tot het onderscheid van twee middelen waardoor de mens in zijn behoeften voorziet: arbeid en roof, of het economische en politieke middel. De staat is de organisatie van het politieke middel. Daarom kan geen enkele staat ontstaan, voordat het economisch middel een zekere hoeveelheid van gebruiksgoederen heeft voortgebracht, die door strijd en roof kunnen ingepalmd worden. Daarom zijn de primitieve jagers staatloos, ze leefden volkomen in anarchie. Evenmin vormden de landbouwers een staat, ze leefden ver uiteen in stammen, dit is: in min of meer zelfstandige groepen die een bepaald gebied bewoonden. Roof had weinig zin in een land dat zover het oog reiken kon, enkel door boeren werd bewoond. De ene boer kan de andere niets ontroven dat hij zelf niet reeds had, en het land was in overvloed.

"MET HET BEZIT VAN SLAVEN WAS DAN OOK DE KIEM GELEGD VOOR DE STAAT."

Van doorslaggevend belang voor het ontstaan van de staat was de herdersstam. Bij hen vinden we een ganse reeks staatsvormende factoren aanwezig. Daar is eerst de duurzame vestiging in een bepaald vastbegrensd gebied. In het leven van de herders kon zich een belangrijke differentieëring in vermogen en inkomen ontwikkelen, zelfs als we uitgaan van een oorspronkelijk gelijk bezit aan kudde. Zo ontstonden er vermogensverschillen met als gevolg dat de verarmde herder zich vaak moest verhuren als slaaf bij een meer welstellende herder. Met het bezit van slaven was dan ook de kiem gelegd voor de staat. Bij jagersvolkeren, die vaak oorlog voerden en gevangenen maakte, is het bezit van een slaaf zinloos, daarom werden

de gevangenen veelal gedood. Wat zou hij met slaven moeten beginnen?

Ook de boeren hadden geen voordeel met slaven, want wat voor nut had het opstapelen van koren dat toch aan vernietiging was blootgesteld? Maar vee kan men wel opstapelen, hoe groter de kudde hoe rijker en machtiger men was.

Dus er waren slaven nodig, maar de in de clan voorhanden kapitaallosen (met weinig of geen schapen) waren tamelijk beperkt. Dit is de reden waarom de ontwikkelde nomade de in een strijd gevangen genomen vijand niet doodt: hij gebruikt hem als weide-slaaf, of laat hem ploegen op het land voor zijn meester. Met de inlijving van de slaven in de herdersstam is de staat in zijn essentiële vorm ontstaan. Zijn vorm is overheersing en zijn inhoud uitbuiting van mensen voor economische doeleinden. En bovendien raakt de herder gewoon aan de oorlog als kostwinning.

De staat ontstaat dus op het moment waarop voor het eerst de overwinnaar de overwonnenen in leven hield om duurzaam voordeel van hem te trekken.

Die overwonnenen, dit was de boerenbevolking, kregen anderzijds een soort "recht" op bescherming op aanvallen van concurrerende stammen waardoor de eerste draden van een rechtsbetrekking gesponnen werd tussen rovers en beroofden. Tenslotte ontstond alzo één volk met één taal en nationaliteitsgevoel.

Indien in onze hedendaagse wereld het vrijheidsbewustzijn zich bij eenieder sterk genoeg ontwikkelt, zal de staat zich ontwikkelen in de richting van het VRIJBURGERSCHAP. De staat zal dan opgehouden zijn een politiek middel te zijn; wat er dan van overblijft, is het onpartijdig handhaven van de vrijheidsrechten van ieder individu. De staat heeft dan in feite opgehouden te bestaan, men heeft dan een door zelfbestuur geregelde maatschappij.

(vervolg van pag. 7) (...RULE OF LAW)

Er is nog veel meer te vertellen, de prettige sfeer, het genieten van het samen zijn met mensen die dezelfde opvattingen hebben, het plezier van gedurende enkele dagen NIET een lam-met-vijf-poten of een niet-helemaal-Don-Quichotte-maar-toch te zijn! Maar plaats en tijd zijn beperkt en dus ook dit verhaal.

ONZE (VRIJE?) WERELD, 1984.

- Iedere Belgische baby wordt op het moment dat hij/zij geboren wordt, belast met een schuld van BF 650.000,- (zijn deel van de Nationale schuld).
 - Het Bedrijfschap Slagersbedrijf doet een oproep om (desnoods anoniem) op te geven waar "illegaal" vlees wordt verkocht.
 - De "overheid" heeft bepaald dat er in Nederland op vier plaatsen gespeeld mag worden (in een casino).
 - Televisie programmas uit de ruimte (satellieten) zullen worden gecensureerd. Big Brother zal bepalen wat U wel/niet mag zien.
 - Een Nederlandse Verkeerscontrole ging volgens kantonrechter in den Haag volgens een "politiestaat-methodiek".
 - De verkiezingsspelletjes worden gefinancierd met Uw (belasting)-centen. Alleen al door het Europees parlement werd f 107.000.000,- verdeeld onder de mededingende partijen. Het CDA en de PVDA kregen hiervan elk ongeveer f 1.500.000,-.
 - Een wapenhandelaar wordt vervolgd omdat hij heeft geschoten op overvallers die wapens van hem eisten.
 - Illegaal schoolverzuim zal voorkomen worden door leerlingen een verlofkaart te geven waardoor ze recht op verzuim krijgen.
 - "Kleine steunfraudeurs" (tot f 5.000,- fraude) en "Kleine winkeldiefstallen" (tot f 50,-) zullen niet meer vervolgd worden !
- Als het principe van eerlijkheid losgelaten wordt, waar ligt dan de grens?
- Omdat onze wereld steeds onveiliger wordt, vormen veel mensen/bedrijven maar hun eigen politiemacht. (o.a. Heineken)
 - De grootste wapenhandelaars zijn de regeringen. Eén enkel getal: Het Amerikaanse Defense Department Agency verkocht het vorig jaar voor 56 miljard gulden wapens aan het buitenland. Veel daarvan ging naar wapen-hongerige landen die al enorme schulden hadden en slecht lopende economieën.
 - In Zweden probeert men per 1 januari een systeem in te voeren waarbij ontslagen werknemers 100% van hun salaris blijven krijgen voor de volle duur dat ze niet werken.
- Dit zal wel meer geld kosten maar het bedrijfsleven wil dat "graag" betalen om af te komen van de onmogelijke ontslagregels.

LIBERTARISCH TREFPUNT

20 OKTOBER 1984 - TE UTRECHT.

Op 20 oktober kunnen we elkaar weer ontmoeten en discussieren over

"Belasting, Recht op Onrecht".

De sprekers zijn zeer deskundig op het gebied van Belastingen en wat daarmee samenhangt :

dr. H. Godschalk,

mr. dr. D. Juch , belasting adviseur
Loyens en Volkmaars, Breda.

Plaats: Een der zalen van het Jaarbeurs
Congres Centrum.

Tijd : 13.00 uur - zaal open,
14.00 uur - begin programma.

U kunt al een plaats reserveren door overmaking van f 15,- (abonnee's f 10,-) op de rekening van het Libertarisch Centrum.
(Gegevens op pag. 12 van deze Vrijbrief.)

.....

AGENDA

.....

- 2 aug. : Kringbijeenkomst in Schiedam; verder op 6 sept., 4 okt., 1 nov.
(eerste donderdag).
- 14 aug. : Kringbijeenkomst in Tilburg; verder op 11 sept., 9 okt., 13 nov.
(tweede dinsdag)
- 13-20 aug. : 2nd World Libertarian Convention
LIBERTAS-II - LONDON '84.
- 5 sept.: Bijeenkomst van Libertariërs uit omgeving AMSTERDAM. (Info: Libertarisch Boekcentrum, Paul Rikmans
Tel. 023 - 290941)
- 20 okt. : Trefpunt Bijeenkomst in Utrecht.
- 2-3-4 nov. : Studie Week-end.
- 27 juli : Tweede Europese Libertarische Conventie (SELCON)
- 3 aug. in
1985 Noorwegen.

DR. HARRY SCHULTZ waarschuwt voor de drie grootste gevaren die de mensheid bedreigen:

1. Het streven van Rusland/het Communisme naar de Wereldheerschappij.
2. "Big Brother, de overheid die steeds beter weet wat het beste voor ons is.
3. De grote "Onwetendheid" die steeds erger wordt en waardoor we terecht dreigen te komen in de "Nieuwe Donkere Eeuw".

KRING TILBURG 84-05-09

1. Ernest deelde een lijst met vragen uit die de gemeente stelt aan iemand die met een RWW/Bijstandsuitkering een zaak wenst te starten.
 Hoewel er "natuurlijk" op deze overheidslijst veel commentaar te leveren valt, is het toch een begin van een checklist.
 Samen met het boekje van de NMB (voor starters), de gegevens die Henk Jaspers heeft en de subsidie overzichten van overheid en Kamers van Koophandel, krijgen we al een aardige lijst met vragen en gegevens.

2. Er zijn nu 3 beginnende starters in ons midden. De starters zijn natuurlijk zelf verantwoordelijk voor het al dan niet aannemen van ons advies. En ons adviseren betekent niet dat de starters dan alles aan ons over kunnen laten. De starter zal het uiteindelijk zelf moeten doen.

a. Martin komt volgende keer met een verder uitgewerkt plan om in een gesloten systeem landbouw te doen.

b. Ernest wil een bemiddeling in horeca ondernemingen gaan opzetten.

3. De 3 gebieden waar wij als kring ons op kunnen richten zijn :

a. daar waar door bureaucratie mensen/ starters gemangeld worden,

b. daar waar gestart wordt, zorgen dat de netto opbrengst zo hoog mogelijk is,

c. wanneer iemand een proces tegen een overheidsinstantie begint, hierbij steun verlenen.

4. 16 mei is er een cursus voor starters, georganiseerd door de KvK (Martin gaat er heen).

5. Volgende bijeenkomst: 12 juni.
 Uitgenodigd is iemand van de Tilburgse stadspost.

Hij zal ons vertellen over zijn ervaringen en wij kunnen daarvan leren dat er alternatieven zijn, ook of juist ook voor staatsmonopolies.

Wij kunnen wellicht onze kennis en ervaring daar aan toevoegen.

HET KAN NOG !

U kunt zich nog opgeven voor de

LIBERTARISCHE CONVENTIE

in Londen van 13 - 20 augustus.

U kunt zich ook opgeven bij het Libertarisch Centrum. Wij zorgen dan voor de rest.

KRING SCHIEDAM 84-06-07

Deze bijeenkomst onder voorzitterschap van Ria Verspeek verliep weer erg goed.
 Er werd hevig gediscussieerd over de Europese verkiezingen. Nut of onnut van de EEG en voor of tegen stemmen. Zie ook het artikel in dit nummer "Stem niet".
 Duidelijk werd wel dat we in het libertarisme behoefte hebben aan goede definities en aan exacte cijfers zodat we niet hoeven te discussiëren over "beweringen". Het Libertarisch Studie Centrum zou daar ook een grote bijdrage aan kunnen leveren.

LIBERTARISCH STUDIE CENTRUM

BIJeenKOMST ANTWERPEN 84-06-30

1. Thema Arbeid. De inzending van Eric Verhulst voor de Boudewijn Stichting werd besproken.

Hoewel er niet een puur libertarische visie in werd verdedigd, kan het rapport waarschijnlijk wel verder worden uitgebouwd tot een "Publicatie van het L.S.C."

2. Thema Libertarische zelfverdediging, zou ook zo'n Publicatie kunnen worden. Ook hier moet nog aan de stijl en de objectiviteit gewerkt worden.

3. Publicaties moeten regelmatig gaan verschijnen. Dat wil zeggen dat er voldoende zekerheid moet zijn dat ze ook werkelijk uitkomen.

4. Week-end in de Ardennen. In dit week-end van 2 - 4 november zullen spijkers met koppen geslagen moeten worden.

U kunt nog meedoen. We zitten dan in een echt kasteel en behalve dat het erg belangrijk en leerzaam is, zal het ook nog erg gezellig worden.

Meer inlichtingen bij: *Eric Verhulst,*
België, 016 - 25.95.86 en

Walter v. Hulst, Nederland,

010 - 26.27.24

PRIJSVRAAG

- Wie ontwerpt een "Libertarische Nieuwjaarskaart".
- Ontwerpen moeten voor 30 september ingezonden worden aan het Libertarisch Centrum.
- Als er een winnaar wordt aangewezen, krijgt hij een gratis jaarabonnement op de Vrijbrief en mag bovendien nog iemand aanwijzen voor een geschenkabonnement.

PRIJSVERHOGING

Het lukt ons al jaren om de prijs van de Vrijbrief niet te verhogen. Ook nu hebben we geen echte verhoging; echter wel een "gelijktrekking".

De Gulden en de Belgische Frank zijn zoveel van elkaar afgeweken dat we nu wel tot revaluatie moeten overgaan.

Met ingang van nu gaat een abonnement op de Vrijbrief BF 700,- kosten (en blijft f 40,-).

Let wel : Alle abonnees kunnen nu nog verlengen voor BF 600,-.

Ook als Uw abonnement nog niet verlopen is. Wij verlengen dan toch met een heel jaar. Bovendien kunt U nu dit bedrag betalen voor zoveel jaren als U wilt.

Dit aanbod blijft geldig tot 1 november 1984.

Help ons ook de kosten te dekken door een nieuwe abonnee aan te brengen !

PROJEKT PROMOTIE VRIJHEID

Wilt U iets doen om Uw en onze vrijheid te behouden en/of te vergroten?

De enige manier om dit te doen, is proberen steeds meer mensen te overtuigen van ons vrijheidsideaal.

Uit ervaring zult U waarschijnlijk wel weten dat het bijna onmogelijk is om iemand even van gedachten te doen veranderen. Mensen moeten zelf tot de juiste conclusies komen.

Het enige wat we kunnen doen is daarvoor bouwstenen aandragen en deze voor zoveel mogelijk personen beschikbaar te maken.

Een van de beste (en een van de weinige) methodes daarvoor is een abonnement op de Vrijbrief. Maar dan moeten de mensen wel weten dat de Vrijbrief bestaat.

Om de Vrijbrief beter bekend te maken, willen we thans een advertentie campagne starten. Daarvoor is geld nodig en U kunt helpen door een bedrag te storten op onze rekening (zie blz. 12). Elk bedrag is welkom. Doe het nu.

Vermeld bij de betaling: "Promotie Vrijbrief".

LUKIANOFF TERECHTGESTELD

In ons januari nummer schreven wij over Lukianoff die in Rusland ter dood veroordeeld was. Deze tot Belg genaturaliseerde Rus heeft meer dan 15 jaar opgesloten gezeten in psychiatrische inrichtingen in de Sovjet Unie. Het vorig jaar werd hij veroordeeld tot de dood met de kogel. En dit vonnis is nu ten uitvoer gebracht.

Wij vroegen onze lezers om gratie verzoeken te sturen. Deze hebben dus (net als de verzoeken van o.a. 250 Belgische parlementsleden) niets uitgehaald.

LIBERTARISCHE ONDERSCHIEDING.

- De "Phoenix Award" van de Society for Individual Liberty (SIL) is dit jaar toegevoegd aan de overleden Leonard Read.
- Leonard Read was de stichter van de Foundation for Economic Education (F.E.E.). Hij heeft 29 boeken en talloze artikels geschreven, en gaf lezingen over de hele wereld. Hij heeft F.E.E. gesticht om de waarde van en het begrip voor de Vrijheid beter te verbreiden. F.E.E. zal doorgaan met dit belangrijke werk en ook in de Vrijbrief zullen we daar nog op terugkomen.
- De "Benelux Libertarian Award" werd uitgereikt in 1982 aan Harry Schultz en in 1983 aan Fred Dekkers.
- Voor 1984 kunt U thans kandidaten indienen bij het Libertarisch Centrum.

K. N. O.

Kritische Nederlandse Ondernemers.

De vereniging KNO heeft een nieuw bestuur:
Voorzitter : *W.C. van den Hoek Ostende.*
Vice-Voorzitter : *L.P.A.M. Smeulders.*
Penningmeester : *J. Quispel.*
Leden : *Mr. H.J. Hoegen Dijkhof, P. Kleinpier, D.J. Koppen, H.J. Mengelers, J.D. Schilder.*
Ere-Voorzitter : *H.J. Hoegen Dijkhof sr.*

Ieder die vrijblijvend gegevens, of een proefnummer van KNO-Info wenst, kan zich wenden tot dhr. G.J. van Norel, p/a KNO, Postbus 125, 7000 AC Doetinchem, Nederland; tel. 08340 - 30684.

DE VRIJE MARKT IN EEN ONVRIJE ECONOMIE

.....

ir. L.H.M. Jongen

De mogelijkheden en onmogelijkheden op beleggingsgebied hebben wij onlangs beschreven in het TIS-Bulletin. Onder het hoofdstuk "Angst en Hebzucht" wordt getracht enkele van de meest aktuele onderwerpen samen te vatten en u de mogelijke gevolgen voor beleggingen uit te leggen. Als u even een kaartje stuurt, krijgt u het bulletin gratis toegestuurd. Het betekent dan meteen dat ik die artikelen hier niet hoef te herhalen.

Deze keer wil ik het vooral hebben over de aandelenmarkt. Op korte termijn denk ik dat in de aandelenmarkt nogal wat mogelijkheden zijn. Economisch gaat het namelijk best goed met Amerika, Nederland en Duitsland. In Duitsland zijn de stakingen over en moet men weliswaar schade inhalen, "an sich" gaat het daar goed. Zonder stakingen zat het al goed in Nederland en de V.S. Probleem in de V.S. is de nog steeds hoge(re) rente, die weer tot een hogere dollar leidt. Eigenlijk kan die dollar niet hoog blijven, want het handelsbalanstekort loopt in de V.S. nog steeds op. Dus zou normaal gesproken de dollar omlaag moeten. Echter de rente, of liever het rentever-schil met andere landen is te hoog om die dollar omlaag te laten gaan. Zodra de rente in Europa hoger wordt, en dat is nu op gang gekomen, zou de dollar omlaag kunnen.

Samengevat: alle drie genoemde landen hebben een goede economie, maar in de V.S. hebben we dollarrisico en in Duitsland moet verlies ingehaald worden. Blijft Nederland over. Bezien we dan in Nederland de moge-

lijkheden en vergelijken we die met andere landen, dan springt Nederland er wat betreft aandelen goed uit in positieve zin. Veel aandelen zijn hier namelijk goedkoop als we kijken naar de koers/winstverhouding. Dat laatste is het aantal keren dat de winst in de prijs van het aandeel zit. (B.v. Kon. Olie verwacht dit jaar ca. f 37,50 winst te maken. De prijs is nu f 150,-, dus geeft dat een koers/winstverhouding van $150/37,5 = 4$. In het algemeen mag zo'n verhouding 8 à 10 zijn voor "gewone" aandelen. "Dus" is Koninklijke Olie goedkoop. Dat geldt voor veel meer aandelen: AKZO, Fokker, HCF, Macintosh, enz. Niet dat de koers/winstverhouding het enige criterium is; verwachtingen, waarde, enz. spelen ook een rol. Maar u zult in andere landen lang moeten zoeken naar dat soort gunstige koers/winstverhoudingen. Ik adviseer dan ook om nu gewoon Koninklijke Olie te kopen; verder AKZO en de andere aandelen. De moedigen kunnen eens proberen of call opties voor hen zinvol zijn. B.v. de call jan. 170 op 4,00 geeft u het recht om voor f 4,- tussen nu en januari Koninklijke te kopen voor f 170,-. Zodra de koers boven de $170 + 4 = 174$ is, heeft u winst.

In België is eind 84 kans op een koopgolfje voor aandelen i.v.m. belastingvoordelen. Wie in Belgische franken wil/moet beleggen zou nu aandelen kunnen kopen. Echter met het risico van een waardevermindering van de frank als er in september een "herschikking" komt. Als in Nederland de gedeeltelijke belasting-aftrek bij aankoop van effecten doorgaat, versterkt dit nog ons voorgaande advies.

Vul deze bon in, of geef hem aan een relatie:

Ja ik wil graag meewerken om onze vrijheid te behouden en te vergroten. Noteer mij voor:

- Een abonnement op de VRIJBRIEF voor f 40,-/BF 700,- per jaar.
- exemplaren van de brochure "Hoe Vrij bent U nog" à f 3,-/BF 50,-.
- Een literatuurlijst (met boeken van Ayn Rand, von Mises, Hayek, etc.)

Naam:

Adres: Tel:

Ik zal f / BF overmaken op Uw rekening bij
(zie hieronder).

Stuur ook een proefnummer/informatie aan:

Deze bon opsturen aan: Libertarisch Centrum Nederland (zie hieronder).

Verantwoordelijk Uitgever: ir. H.J. Jongen, Statiestr. 57 - Bus 3 - 2180 Kalmthout (België)

Nederland: Libertarisch Centrum, Fazantenkamp 818, 3607 EB Maarssenbroek. Tel. 03465-64994. AMRO Bank rek.nr. 46.24.31.320 (Giro 8238

AMRO Bank Amsterdam) t.g.v. Libertarisch Centrum; abonnementsprijs f 40,- per jaar; donateurs min. f 100,- per jaar.

België : Herentalsebaan 109, B 2100 Deurne; Bank J. van Breda rek.nr. 645-1240465-64 t.g.v. VRIJBRIEF; abonnementsprijs BF 700,- per jaar; donateurs min. BF 1.500 per jaar.